

Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги
Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
И.К. Ахунбаев атындагы Кыргыз мамлекеттик медициналык
академиясы

ДИПЛОМГО ЧЕЙИНКИ ДЕҢГЭЭЛ
560001 «Дарылоо иши» адистиги боюнча ЖОЖдун бүтүрүүчүсүнүн
КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫНЫН КАТАЛОГУ

Бишкек 2023

560001 "Дарылоо иши" адистиги боюнча компетенциялардын каталогу 30.07.21-жылы КР ББИМ тарабынан бекитилген №1357/1 мамлекеттик билим берүү стандартынын материалдарын колдонуу менен иштелип чыккан.

Жумушчу топтун курамы:

Ибрагимова Т.М	Дарылоо иши адистиги боюнча окуу-методикалык профилдик комитетинин (ОМПК) төрайымы, факультеттик терапия кафедрасынын доценти, м. и. к.
Шолпанбай у. М.	Дарылоо иши факультетинин программаларынын координатору, жугуштуу оорулар кафедрасынын ассистенти
Усубалиев М.Б.,	Дипломго чейинки үй-бүлөлүк медицина кафедрасынын башчысы, м. и. д., профессор
Кожоназарова Г.К.	Дарылоо иши факультетинин педиатрия боюнча модулдарынын координатору, факультеттик педиатрия кафедрасынын доценти, м. и. к.
Орозалиева Б.К	Дарылоо иши факультетинин акушердик иш жана гинекология боюнча модулдардын координатору, №2 акушердик иш жана гинекология кафедрасынын доценти, м.и.к.
Абдиев А.А.	Дарылоо иши факультетинин хирургия боюнча модулдарынын координатору, факультеттик хирургия кафедрасынын доценти, м. и. к.

Рецензенттер:

1. Узакбаева А.З. – Республикалык клиникалык жугуштуу оорулар ооруканасынын башкы дарыгеринин орун басары
2. Куттубаева С. – №6 үй-бүлөлүк медицина борборунун директорунун орун басары

Которгондор:

1. Шаршеналиева Г.К. – Ички оорулар пропедевтикасы менен эндокринология жана профпатология курстары кафедрасы.
2. Уралиева Ч.К. – Фундаменталдык жана клиникалык физиология кафедрасы.
3. Орозалиева Б.К. - №2 акушердик иш жана гинекология кафедрасы.

И.К. Ахунбаев атындагы КММАнын БОМК тарабынан каралып, басууга сунушталган (17.02. 2023-ж., №6 протоколу).

МАЗМУНУ

		Бет
	ТҮШҮНДҮРМӨ КАТ	5
1- БӨЛҮМ.	ЖАЛПЫ МИЛДЕТТЕР	8
2- БӨЛҮМ.	ДИСЦИПЛИНАРДЫК МИЛДЕТТЕР – КЛИНИКАЛЫК АБАЛДАР	13
2.1.	ИЧКИ ООРУЛАР	13
2.1.1.	ТЕРАПИЯ (ҮЙ-БҮЛӨЛҮК МЕДИЦИНАСЫ МЕНЕН)	13
2.1.2.	КЕСИПТИК ООРУЛАР	16
2.1.3.	АСКЕРДИК ТАЛАА ТЕРАПИЯСЫ / ЭКСТРЕМАЛДЫК МЕДИЦИНА	16
2.1.4.	ЖУГУШТУУ ООРУЛАР	16
2.1.5.	КУРГАК УЧУК	17
2.1.6.	НЕРВ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	17
2.1.7.	ПСИХИКАЛЫК ЖАНА ЖҮРҮМ-ТУРУМДУН БУЗУЛУШУ	18
2.1.8.	ТЕРИ ЖАНА ЖЫНЫСТЫК ЖОЛ МЕНЕН ЖУГУУЧУ ООРУЛАР	19
2.1.9.	ПАЛЛИАТИВДИК ЖАРДАМ ЖАНА ГЕРОНТОЛОГИЯ	20
2.2.	ХИРУРГИЯЛЫК ООРУЛАР	20
2.2. 1.	ХИРУРГИЯ	20
2.2. 2.	УРОЛОГИЯ	22
2.2.3.	ТРАВМАТОЛОГИЯ ЖАНА ОРТОПЕДИЯ (БАЛДАРДЫН ЖАНА ЧОҢДОРДУН ООРУЛАРЫ)	22
2.2.4.	КӨЗ ООРУЛАРЫ	22
2.2.5.	КУЛАК, ТАМАК, МУРУН ООРУЛАРЫ	23
2.2.6.	ОНКОЛОГИЯЛЫК ООРУЛАР	23
2.2.7.	БАЛДАР ХИРУРГИЯЛЫК ООРУЛАРЫ.	24
2.3.	АКУШЕРДИК ИШ ЖАНА	25

	ГИНЕКОЛОГИЯ	
2.3.1.	АКУШЕРДИК ИШ	25
2.3.2.	ГИНЕКОЛОГИЯ	25
2.4.	ПЕДИАТРИЯ	26
2.4.1.	БАЛДАР ООРУЛАРЫ	26
2.4.2.	БАЛДАРДЫН ЖУГУШТУУ ООРУЛАРЫ	29
2.5.	ТИШ ООРУЛАРЫ	30
2.6.	КЕЧИКТИРИЛГИС АБАЛДАР	30
3- БӨЛҮМ.	ДАРЫГЕРЛИК МАНИПУЛЯЦИЯЛАР	32
3.1.	ЖАЛПЫ МАНИПУЛЯЦИЯЛАР	32
3.2.	ХИРУРГИЯЛЫК МАНИПУЛЯЦИЯЛАР	38
3.3.	АКУШЕРЛИК ИШТЕ ЖАНА ГИНЕКОЛОГИЯДА КОЛДОНУЛУУЧУ МАНИПУЛЯЦИЯЛАР	40
3.4.	КЕЧИКТИРИЛГИС ЖАРДАМ КӨРСӨТҮҮДӨ КОЛДОНУЛУУЧУ МАНИПУЛЯЦИЯЛАР	40

Түшүндүрмө кат

Жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык, бүтүрүүчү төмөнкү иш-аракеттерди өздөштүрүшү керек:

- алдын алуу;
- диагностикалык;
- дарылоо;
- калыбына келтирүү;
- психологиялык жана педагогикалык;
- уюштуруу жана башкаруу;
- илиий-изилдөө.

Бул каталогдо көрсөтүлгөн ишмердүүлүктүн түрлөрүнө ылайык келген милдеттер аныкталган.

Бул **тапшырмалар каталогунун** негизинде:

– *аныкталат:*

- дипломго чейинки жалпы тажыйырбасы бар дарыгерди окутуунун максаты жана мазмуну;
- жалпы тажыйырбасы бар дарыгердин компетенттүүлүгүнүн, билиминин жана жөндөмүнүн деңгээли;

– *иштелип чыгат:*

- жалпы тажыйырбасы бар дарыгердин даярдоо программасын;
- студенттерди жана дарыгерлерди даярдоонун ар кандай этаптарында окутуунун сапатын баалоо критерийлери;
- жалпы тажыйырбасы бар дарыгерди аттестациялоого типтүү талаптар;
- бейтаптарды текшерүү, дарылоо, реабилитациялоо, байкоо жүргүзүү стандарттары;

– *уюштурулат:*

- окуу процесси;
- медициналык жогорку окуу жайларына тапшырууну каалаган абитуриенттерге кесиптик багытоо;

– *өткөрүлөт:*

- бүтүрүүчүлөрдү аттестациялоо.

Практикалык ыңгайлуулук үчүн каталогдо тапшырмалар төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн:

1-бөлүм. Жалпы милдеттер

2-бөлүм. Тартиптик маселелер -клиникалык абалдар/нозология

3-бөлүм. Дарыгердик манипуляциялар.

1-бөлүмдө «Жалпы милдеттер» 560001 «Дарылоо иши» адистиги боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык бүтүрүүчү ээ болууга тийиш болгон жалпы жана атайын компетенциялар тизмеленген.

2-бөлүмдө «Тартиптик маселелер -клиникалык абалдар/нозология» тапшырмалар дисциплиналар боюнча берилген. Ар бир дисциплинада бүтүрүүчү диагноз коюуга жана/же дарылоого жөндөмдүү болушу керек болгон оорулардын/патологиялык абалдардын тизмеси "Клиникалык абал/Нозология" блок түрүндө бөлүнгөн.

	1-деңгээл	2-деңгээл
Клиникалык абал/ Нозология	<i>Бүтүрүүчү өз алдынча жөндөмдүү жана даяр:</i> – диагностикалык иш-чаралардын планын түзүүгө ; – клиникалык диагноздун коюуга ; – негизги дарылоо иш-чараларын жүргүзүүгө ; – бардык курактагы бейтаптарга зарыл болгон калыбына келтирүү жана алдын алуу иш-чараларды жүргүзүүгө .	<i>Бүтүрүүчү жөндөмдүү жана даяр:</i> - болжолдуу диагноз коюуга ; - тиешелүү адиске консультацияга багыттоого ; - адис тарабынан диагноз текшерилгенден кийин дайындалган терапияны жана алдын алуу жана калыбына келтирүү чараларды көзөмөлдөөгө .

Оорулар / патологиялык абалдар топтор, дисциплиналар боюнча көрсөтүлөт:

1. Ички оорулар

- Терапия (үй-бүлөлүк медицинаны кошуу менен)
- Кесиптик оорулар
- Аскердик талаа терапиясы / Экстремалдык медицина
- Жугуштуу оорулар
- Кургак учук
- Нерв системасынын оорулары
- Психикалык жана жүрүм-турумдун бузулушу
- Тери жана венерикалык оорулар
- Паллиативдик жардам жана геронтология

2. Хирургиялык оорулар

- Хирургия
- Урология
- Травматология жана ортопедия (балдардын жана чоңдордун оорулары)
- Көз оорулары

- Кулак, тамак, мурун оорулары
 - Онкология
 - Балдар хирургиялык оорулары
3. Акушердик иш жана гинекология
- Акушердик иш
 - Гинекология
4. Балдар оорулары
- Балдар оорулары
 - Балдардын жугуштуу оорулары
5. Стоматология
6. Кечиктирилгис абал

3-бөлүмдө «Дарыгерлик манипуляция» бүтүрүүчү тигил же бул деңгээлде тааныш жана/же ээ болушу керек болгон манипуляциялар берилген.

Бүтүрүүчү керектүү чеберчиликти сүрөттөө үчүн төмөнкү деңгээлдеги градациялар колдонулат:

	1-деңгээл	2-деңгээл
Дарыгерлик манипуляциялар	Бүтүрүүчү: <i>– манипуляцияны туура аткаруунун техникасына ээ</i> <i>- жаңы төрөлгөндөрдөн башка бардык курактагы байтаптарга манипуляцияны аткаруу боюнча жетиштүү тажрыйбага ээ.</i>	Бүтүрүүчү: <i>– устаттын көзөмөлү астында манипуляцияларды жасай алат</i> <i>- муляжда/тренажёрдо манипуляция жасоо тажрыйбасы бар</i>

Бардык дарыгерлик манипуляциялар шарттуу түрдө төмөнкү топторго бириктирилген:

- жалпы манипуляциялар (бейтаптын тарыхын сурамжылоо же алуу, маалыматты башкаруу, физикалык текшерүү)
- хирургиялык манипуляциялар,
- акушердик жана гинекологиядагы манипуляциялар
- шашылыш жардам көрсөтүү манипуляциялары,

БӨЛҮМ 1: ЖАЛПЫ МИЛДЕТТЕР

Жалпы милдеттерди *жалпы* жана *атайын* (кесиптик) компетенциялар түрүндө түзүүгө болот. Атайын компетенциялар дарыгердин кесиптик ишмердүүлүгүнө жараша бөлүштүрүлөт.

1. Жалпы компетенциялар	
ЖК-1	социалдык маанилүү маселелерди жана процесстерди талдоого, табигый-илимий, математикалык жана гуманитардык илимдердин методдорун кесиптик жана социалдык ишмердүүлүктүн ар кандай түрлөрү колдонууга жөндөмдүү жана даяр,
ЖК-2	маанилүү саясий окуяларды жана тенденцияларды талдоого, жарандык позицияны калыптандыруу үчүн дүйнөлүк тарыхый процесстин негизги түшүнүктөрүн жана мыйзам ченемдүүлүктөрүн өздөштүрүүгө, тарыхый мурастарга жана каада-салттарга сый жана аяр мамиле кылууга, мамлекеттин саясатын баалоого жөндөмдүү жана даяр;
ЖК-3	социалдык, илимий жана этикалык маселелер боюнча ой-пикирлерди калыптандыруу үчүн зарыл болгон маалыматтарды заманбап маалыматтык технологияларды колдонуп чогултууга, иштетүүгө жана чечмелөөгө жөндөмдүү жана даяр;
ЖК-4	жамаатта иштөөгө, социалдык, этникалык, конфессиялык жана маданий айырмачылыктарды толеранттуу кабыл алууга жөндөмдүү жана даяр.
2. Инструменталдык компетенциялар	
ИК-1	кесиптик милдеттерди чечүү үчүн системалык жана прикладдык багыттагы компьютердик технологиялар жана программалык камсыздоо менен иштөөгө жөндөмдүү жана даяр;
ИК-2	маалыматтык коопсуздуктун негизги талаптарын эске алуу менен маалыматтык, библиографиялык ресурстарды жана маалыматтык-коммуникациялык технологияларды пайдаланууга жөндөмдүү жана даяр;
ИК-3	мамлекеттик тилде жана расмий тилдерде жазуу жана оозеки коммуникацияга жөндөмдүү жана даяр, кесиптик милдеттерди чечүү үчүн чет тилдердин бирин өздөштүрүүгө жөндөмдүү;
ИК-4	башкаруу ыкмаларын колдонууга; аткаруучулардын ишин уюштурууга; ар кандай пикирлердин шарттарында жана өзүнүн кесиптик компетенциясынын чегинде жооптуу башкаруу чечимдерин табууга жана кабыл алууга жөндөмдүү жана даяр.

3. Социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенциялар

СЖМК - 1	кесиптик ишмердүүлүктө этикалык, деонтологиялык жана биоэтикалык принциптерди ишке ашырууга жөндөмдүү жана даяр;
СЖМК - 2	кесиптик баарлашуу ыкмаларын өздөштүрүүгө; инсандар аралык мамилелерди курууга, тайпада иштөөгө, конфликттик кырдаалдарды конструктивдүү чечүүгө, социалдык, этникалык, конфессиялык жана маданий айырмачылыктарды сабырдуулук менен кабыл алууга жөндөмдүү жана даяр;
СЖМК - 3	квалификацияны жогорулатууга, өзүн-өзү таанууга, өзүн-өзү өнүктүрүүгө, өзүн-өзү актуалдаштырууга; өз убактысын башкарууга, өз ишин пландаштыруу жана уюштурууга, жеке жана кесиптик өнүгүүгө жана окутуу стратегиясын түзүүгө жөндөмдүү жана даяр;
СЖМК - 4	коомдо кабыл алынган моралдык жана укуктук ченемдерди эске алуу менен өз ишин жүзөгө ашырууга, купуя маалыматтар менен иштөөдө мыйзамдарды жана ченемдик укуктук актыларды сактоого, кабыл алынган чечимдер үчүн социалдык жана этикалык жоопкерчилик тартууга жөндөмдүү жана даяр;
СЖМК - 5	логикалык жана аргументтүү талдоого, эл алдында сүйлөөгө, дискуссияны жана полемиканы жүргүзүүгө, тарбиялык жана билим берүү ишин жүзөгө ашырууга, кызматташууга жөндөмдүү жана даяр.

4. Кесиптик компетенциялар

4.1 Жалпы кесиптик компетенциялар

КК-1	дарыгердик этиканын эрежелерин, купуя маалымат менен иштөө боюнча мыйзамдарды жана ченемдик актыларды сактоого, дарыгердик сырды сактоого жөндөмдүү жана даяр;
КК -2	өз ишмердигинин натыйжаларында дарыгерлик каталарды болтурбоо үчүн тартиптик, административдик, жарандык-укуктук, кылмыш жоопкерчиликтерин билүү менен талдоого жөндөмдүү жана даяр;
КК -3	саламаттык сактоо системасында экономикалык мамилелердин методикасын колдонууга, социалдык-маанилүү көйгөйлөрдү жана процесстерди талдоого жөндөмдүү жана даяр;
КК -4	клиникалык синдромдорду патофизиологиялык талдоо жүргүзүүгө,

	калк арасында курактык-жыныстык топторду эске алуу менен диагностиканын, дарылоонун, реабилитациялоонун жана алдын алуунун патогенетикалык жактан акталган методдорун (принциптерин) негиздөөгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -5	сурамжылоону, физикалык кароону, клиникалык текшерүүнү, заманбап лабораториялык-аспаптык изилдөөлөрдү жүргүзүүгө жана натыйжаларын чечмелөөгө, оорулуу чоң кишинин жана баланын амбулатордук жана стационардык медициналык картасын жазууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -6	асептика жана антисептика методдорун колдонууга, медициналык инструменттерди пайдаланууга, оорулууларды багуу техникасына ээ болууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -7	бейтаптар менен иштөөдө колдонулуучу медициналык-техникалык аппаратура менен иштөөгө, кесиптик маселелерди чечүү үчүн заманбап маалыматтык технологиялардын мүмкүнчүлүктөрүн колдонууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -8	калктын ден соолугунун көрсөткүчтөрү жөнүндө заманбап маалыматты ДПМнин деңгээлинде колдонууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -9	чондордун жана балдардын эмгекке жөндөмдүүлүгүнүн (убактылуу) экспертизасын жана майыштуулугун алдын алууну жүргүзүүгө жана негизги маселелерди билүүгө жөндөмдүү жана даяр;
4.2 Алдын алуу ишмердүүлүгү	
КК -10	жугуштуу, мите жана жугуштуу эмес оорулардын алдын алуу боюнча иш-чараларды жүргүзүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -11	оорулардын өнүгүшүнүн модификацияланган тобокелдик факторлорун четтетүү боюнча калк арасында санитардык-агартуу иштерин жүргүзүүгө, туура тамактануу боюнча сунуштарды берүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -12	кургак учукту эрте аныктоо максатында массалык кургак учукту туберкулиндик диагностиканын жана флюорографиялык текшерүүнүн жыйынтыктарын эске алуу менен байкоо жүргүзүү үчүн адамдарды тандап алууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -13	эпидемияга каршы иш-чараларды жүргүзүүгө, өзгөчө коркунучтуу инфекциялардын очокторунда, радиациялык кырдаал начарлаганда жана табигый кырсыктарда жана башка өзгөчө кырдаалдарда калкты коргоого жөндөмдүү жана даяр;

4.3 Диагностикалык ишмердүүлүгү

КК -14	биохимиялык жана клиникалык изилдөөлөрдүн жыйынтыгы негизинде органдарда, системаларда жана бүтүндөй организмдеги патологиянын жүрүшүн эске алуу менен диагноз коюуга жөндөмдүү жана даяр;
КК -15	ооруларды жана патологиялык процесстерди өз убагында диагностикалоо үчүн органдардын жана системалардын иштешинин мыйзам ченемдүүлүктөрүн талдоого, анатомиялык-физиологиялык өзгөчөлүктөрдү жөнүндөгү билимин колдонууга, чоңдордун жана балдардын организмдин функционалдык абалын баалоонун клиникалык-лабораториялык изилдөөлөрдүн негизги ыкмаларын колдонууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -16	Оорулардын эл аралык класификациясын (ОЭАК) эске алуу менен диагноз (негизги, кошумча, татаалдашкан) коюунун алгоритмин колдонууга, кечиктирилгис жана өмүргө коркунуч туудурган абалдарды аныктоо үчүн негизги диагностикалык иш-чараларды аткарууга жөндөмдүү жана даяр;

4.4 Дарылоо ишмердүүлүгү

КК -17	амбулатордук жана стационардык шарттарда чоңдордо жана балдарда эң көп кездешкен ооруларыды жана абалдарды дарылоо чараларын аткарууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -18	курч ооруларга, өнөкөт оорулардын күчөшүндө, бейтаптын өмүрүнө коркунуч келтирбеген жана шашылыш медициналык жардамды талап кылбаган учурда медициналык жардам берүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -19	кечиктирилгис жана өмүргө коркунуч туудурган абалда биринчи медициналык жардам көрсөтүүгө, пландуу жана шашылыш тартипте бейтаптарды ооруканага жаткырууга жөнөтүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -20	өзгөчө кырдаалдарда, анын ичинде медициналык эвакуацияны талап кылган учурда медициналык жардам көрсөтүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -21	физиологиялык кош бойлуулукту көзөмөлдөөгө, төрөттү кабыл алууга жөндөмдүү жана даяр;

4.5 Калыбына келтирүү ишмердүүлүгү

КК -22	калк арасында организмдин көп кездешкен патологиялык абалдарында жана жабыркашында реабилитациялык иш-чараларды (медициналык, социалдык жана кесиптик) колдонууга жөндөмдүү жана даяр;
--------	--

КК -23	режимди тандоо, дарылоо дене тарбия, физиотерапия, дары-дармексиз терапия каражаттарын дайындоого көрсөткүчтөрдү жана каршы көрсөтмөлөрдү аныктоого, чоңдорду жана балдарды дарылоодо негизги курорттук факторлорду колдонуу боюнча сунуштарды берүүгө жөндөмдүү жана даяр
4.6 Билим берүү ишмердүүлүгү	
КК -24	орто жана кенже медициналык кызматкерлерди гигиеналык эрежелерди, этикалык жана деонтологиялык принциптерди үйрөтүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -25	калкты негизги гигиеналык иш-чараларга үйрөтүүгө жана сергек жашоо көндүмдөрүн калыптандыруу боюнча агартуучулук ишке жөндөмдүү жана даяр;
4.7 Уюштуруу жана башкаруу ишмердүүлүгү	
КК -26	КР Саламаттык сактоосунда кабыл алынган, ошондой эле эл аралык практикалык медицинада колдонулган ченемдик документтерди колдонууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -27	саламаттык сактоо уюмдарынын түзүмүнүн тууралуу билимин, багыттоо жана кайра багыттоо системасын колдонууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -28	дарылоо-алдын алуу мекемелеринин орто жана кенже медициналык персоналынын эмгегин рационалдуу уюштурууну камсыз кылууга жөндөмдүү жана даяр;
КК -29	негизги медициналык-статистикалык көрсөткүчтөрдү пайдалануу менен медициналык жардам көрсөтүүнүн сапатын баалоого жөндөмдүү жана даяр;
КК -30	өзгөчө кырдаалдарда медициналык жардамды, анын ичинде медициналык эвакуацияны уюштурууга жөндөмдүү жана даяр;
4.8 Илимий-изилдөө ишмердүүлүгү	
КК -31	далилдүү медицинанын негизинде медициналык маалыматты талдоого жана эл алдында берүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -32	илимий изилдөөлөрдү пландаштырууга жана жүргүзүүгө жөндөмдүү жана даяр;
КК -33	калктын саламаттыгын сактоого багытталган жаңы методдорду жана методикаларды киргизүүгө жөндөмдүү жана даяр.

2-БӨЛҮМ:

ДИСЦИПЛИНАРДЫК МИЛДЕТТЕР – КЛИНИКАЛЫК АБАЛДАР

КЛИНИКАЛЫК АБАЛДАР/НОЗОЛОГИЯ ООРУЛАРЫ	ДЕНГЭЭЛ
2.1. ИЧКИ ООРУЛАР	
2.1.1. ТЕРАПИЯ (ҮЙ-БҮЛӨЛҮК МЕДИЦИНАСЫ МЕНЕН)	
А. ДЕМ АЛУУ ОРГАНДАРЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Курч респиратордук инфекциялар	1
Пневмониялар	1
Бронхиалдык астма	1
Жөнөкөй бронхит курч жана өнөкөт	1
Өнөкөт обструктивдүү өпкө оорусу	1
Бронхоэктаз оорусу	1
Өпкө эмфиземасы	1
Өнөкөт дем алуу жетишсиздиги	1
Тамекиге көз карандылык	1
Жайылган өпкө оорулары	2
Өпкө гипертониясы, өпкө жүрөгү	2
Өпкө артериясынын тромбоэмболиясы	2
Плевриттер, кургак жана экссудативдик	2
В. КАН АЙЛАНУУ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Атеросклероз жана гиперлипидемия	1
Коронардык жүрөк оорусу. Стабилдүү стенокардия	1
Курч коронардык синдром. Стабилдүү эмес стенокардия.	1
Курч коронардык синдром. Курч миокард инфаркты	1
Гипертониялык оору. Гипертониялык криздер	1
Симптоматикалык артериялык гипертония	2
Курч ревматикалык ысытма	1
Митралдык жана аорталдык (толто) клапандардын жетишсиздиги	1
Инфекциялык миокардит	2
Инфекциялык эндокардит	2
Перикардиттер	2
Кардиомиопатиялар	2
Ритмдин жана өткөргүчтүн бузулушу (аритмия, блокада)	2
Өнөкөт жүрөк жетишсиздиги	1
Метаболикалык синдромундагы жүрөк-кан тамыр системасынын жабыркашы	2
Гипотония	2

С. ТАМАК СИҢИРҮҮ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Кызыл өңгөчтүн функционалдык оорулары	2
Функционалдык диспепсия	2
Гастроэзофагеалдык рефлюкс оорусу	1
Кызыл өңгөчтүн пептикалык жарасы	2
Өнөкөт гастриттер	1
Ашказан жана он эки эли ичегинин жарасы	1
Алкоголсуз майлуу боор оорусу	2
Боордун уулуу (токсикалык) жабыркашы	2
Өнөкөт гепатиттер	2
Боордун циррозу	2
Өт баштыкчасынын жана Одди сфинктеринин функционалдык бузулуулары	1
Өнөкөт холециститтер, калькулездүү эмес жана калькулездүү	1
Холангиттер	2
Өнөкөт панкреатиттер	2
Ичегинин функционалдык оорулары. Дүйлүккөн ичеги синдрому.	2
Ичеги бактерияларынын ашыкча өсүү синдрому	2
Жаралуу колит	2
Крон оорусу	2
Д. ЗААРА ЧЫГАРУУ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Гломерулонефрит, курч жана өнөкөт	2
Пиелонефрит, курч жана өнөкөт	1
Бөйрөк амилоидозу	2
Нефротикалык синдром	2
Курч бөйрөк оорулары	2
Токсикалык нефропатия	2
Өнөкөт бөйрөк оорусу	2
Е. КАН ПАЙДА КЫЛУУ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Постгеморрагиялык аз кандуулук (курч жана өнөкөт)	1
Темир жетишсиздик жана гипохромдук аз кандуулук	1
В ₁₂ - жана фолий кислотанын жетишсиздигинин аз кандуулугу	1
Гемолитикалык аз кандуулук (тукум куучу жана турмуш учурунда пайда болгон)	2
Апластикалык аз кандуулук	2
Геморрагиялык диатездер: баштапкы иммундук тромбоцитопения, тромбоцитопатия, А жана Б гемофилиялары, Виллебранд оорусу	2
Лейкоздор, курч жана өнөкөт	2
Эритремия жана эритроцитоздор	2
Миелома оорусу/көптүк миелома	2

Өнөкөт лимфоцитардык лейкемия	2
Өнөкөт миелоиддик лейкемия	2
Агранулоцитоздор (миелотоксикалык, иммундук, гаптендик). Цитостатикалык оору	2
Геморрагиялык васкулит	2
Тромбофилия	2
Тромбоцитемия	2
Өнөкөт оорулардагы аз кандуулук	2
Көк боордун өнүгүү аномалиялары, гиперспленизм	2
Ғ. ЭНДОКРИНДИК СИСТЕМАНЫН ООРУЛАРЫ ЖАНА ЗАТ АЛМАШУУНУН БУЗУЛУШУ	
Кант диабети	1
Йоддун жетишсиздиги жана эндемикалык богок, түйүндүү богок	1
Гипотиреоз	1
Диффузиялык токсикалык богок	1
Тиреоидиттер	1
Гипопаратиреоз, гиперпаратиреоз	1
Бөйрөк үстүндөгү бездин бузулушу (Аддисон оорусу, феохромочитома)	2
Иценко-Кушинг оорусу жана синдрому	2
Кант эмес диабети	2
Акромегалия, гигантизм, гиперпролактинемия	2
Семирүү, метаболикалык синдром	2
Г. МУУН ЖАНА ТУТУМДАШТЫРГЫЧ ТКАНДАРДЫН ООРУЛАРЫ	
Ревматоиддик артрит	1
Остеоартрит	1
Остеопороз	1
Подагра	1
Анкилоздук спондилоартрит	2
Реактивдүү артрит	2
Системдик кызыл бөрү жатыш	2
Системалык склеродермия	2
Дерматомиозит / Полимиозит	2
Системалык васкулиттер	2
Тутумдаштыргыч ткандардын аралаш оорусу	2
Дары оорусу	2
Н. БИЙИК ТОО ООРУЛАРЫ	
Курч тоо оорусу	2

2.1.2. КЕСИПТИК ООРУЛАР	
Пневмокониоздор	2
Силикоз. Силикотуберкулез	2
Кесиптик себептеринин өнөкөт обструктивдүү өпкө оорусу	2
Кесиптик бронхиалдык астма	2
Коргошундан уулануу	2
Металл сымаптан уулануу	2
Термелүү оорусу	2
Бензол менен уулануу	2
Пестициддердин органофосфаттык бирикмелеринин кесиптик интоксикациясы	2
2.1.3. АСКЕРДИК ТАЛАА ТЕРАПИЯСЫ/ ЭКСТРЕМАЛДЫК МЕДИЦИНА	
Радиациялык жаралар: курч нурлануу оорусу. Өнөкөт радиациялык оору	2
Узакка созулган эзүү синдрому	2
Уруу толкунунун таасири астында ички органдардын оорулары	2
Октон жаракат алганда ички органдардын оорулары	2
2.1.4. ЖУГУШТУУ ООРУЛАР	
А. ИЧЕГИ ИНФЕКЦИЯЛАРЫ ЖАНА ПАРАЗИТОЗДОР	
Тифопаратифоздук оорулар	2
Тамактануу токсикоинфекциялар	1
Ботулизм	2
Дизентерия	1
Протозойдук колиттер	2
Холера	2
Гельминтоздор	1
В. ВИРУСТУК ГЕПАТИТТЕР	
Гепатит А	1
Гепатит В	2
Гепатит С	2
Гепатит D	2
Гепатит E	2
С. ЗООНОЗДУК ИНФЕКЦИЯЛАР	
Бруцеллез	1
Лептоспироз	2
Йерсиниоз инфекциясы	2
Орнитоз	2

Ку-ысытмасы	2
Күйдүргү	2
Чума	2
D. АБА-ТАМЧЫ ИНФЕКЦИЯЛАР	
Курч респиратордук вирустук инфекция КРВИ (грипп, коронавирустук инфекция ж. б.)	1
Герпес инфекциясы	1
Энтеровирус инфекциясы	1
Менингококк оорусу	2
E. КАНДУУ ТРАНСМИССИВДУУ ИНФЕКЦИЯЛАР	
Эпидемиялык келте. Брил оорусу	2
Кене риккетсиозу (түндүказиялык)	2
Кене энцефалити	2
Малярия	2
Лейшманиоз	2
Геморрагиялык ысытма	2
F. БАШКА ЖУГУШТУУ ООРУЛАР	
Кызылча	1
Столбняк	2
Кутурма	2
ВИЧ-инфекциясы	2
2.1.5. КУРГАК УЧУК	
Жашыруун кургак учук инфекциясы	2
Өпкө кургак учук (бардык клиникалык түрлөрү)	1
Өпкөдөн тышкары кургак учук	2
Өзгөчө учурларда кургак учук (АИВ-инфекциясы ж. б. менен айкалышта)	2
2.1.6. НЕРВ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Мээ кан тамыр убактылуу бузулушу	1
Ишемиялык инсульт	2
Геморрагиялык инсульт	2
Ар кандай этиологиядагы энцефалопатия	2
Невриттер	2
Полинейропатиялар	2
Радикулиттер, ишиас	2
Плекситтер, төрөт плексити	2
Гидроцефалия	2

Эпилепсия, талма абалы	2
Баланын мээнин спастикалык шал оорусу	2
Сирингомиелия	2
Миастения	2
Чачылган склероз	2
Лейкоэнцефалиты	2
Амиотрофиялык каптал склероз	2
Паркинсон оорусу жана синдрому	2
Штрюмпеля оорусу	2
Миодистрофиялар	2
Гепатоцеребралдык дегенерация	2
Торсиондук дистония	2
Эссенциальдык/алдынча пайда болгон титирөө	2
Гентингтондун хорейасы	2
Тукум куучулук атаксиялар	2
Шакый	1
Кластердик баш оору	1
Чыңалуу баш оору	1
Диэнцефалиялык гипоталамус синдрому	2
Мээнин чайкалышы	1
Мээнин шишиктери	2
Мээнин кан тамыр аномалиялары	2
Мээнин абсцесстери	2
Эпидурит жана эпидуралдык абсцесс	2
Ачык жана жабык баш мээнин жаракаттары	2
Омуртка-жүлүн жаракаттары	2
Мээнин мите оорулары. Эхинококкоз. Цистицеркоз. Токсоплазмоз.	2
2.1.7. ПСИХИКАЛЫК ЖАНА ЖҮРҮМ-ТУРУМДУН БУЗУЛУШУ	
Деменция	2
Психоактивдүү заттардын колдонуу менен байланышкан бузулуулар (курч интоксикация, абстиненттик синдром)	2
Курч психотикалык бузулуулар	2
Өнөкөт психотикалык бузулуулар	2
Депрессия – орточо даражасы	1
Депрессия – оор даражасы	2
Тынчсыздануу жана фобиялык бузулуулар	2
Жалпыланган тынчсыздануу бузулушу	1
Паникалык бузулушу	1
Катуу стресске реакция жана адаптациянын бузулушу	2

Соматоформалык бузулуулар	1
Диссоциативдик бузулуулар	2
Тамактануунун жүрүм-турумунун бузулуулары	2
Органикалык эмес мүнөздөгү уйкунун бузулуулары	2
Жыныстык дисфункция	2
Инсандык бузулуу	2
Кумар оюндарына патологиялык ийкемдүүлүгү	2
Акылдын артта калуусу	2
Жүрүм-турумдун бузулушу жана гиперкинетикалык бузулуу	2
Энурез	2

2.1.8. ТЕРИ ЖАНА ЖЫНЫСТЫК ЖОЛ МЕНЕН ЖУГУУЧУ ООРУЛАР

А. ТЕРИНИН ЖУГУШТУУ ЭМЕС ООРУЛАРЫ

Дерматиттер	1
Токсикодермиялар	2
Экзема	2
Атопиялык дерматит	1
Пруриго (балдар, чоңдор, түйүндүү)	1
Теринин кычышуусу	1
Чалканча	1
Псориаз	2
Кызыл жалпак эңилчек	2
Кызгылт эңилчек	2
Көбүкчө дерматоздор (көбүкчө, Дюринг оорусу)	2
Себорея	2
Розацеа	2
Вульгардык безетки	2
Алопеция (андрогенетикалык, уялуу, телогендик)	2
Тырмак пластинкаларынын оорулары (ониходистрофия)	2
Кызыл бөрү жатыш, склеродерма, дерматомиозиттер (тери көрүнүштөрү)	2

В. ТЕРИНИН ЖУГУШТУУ ООРУЛАРЫ

Вирустук сөөлдөр (вульгардык, жалпак, таман сымалдуу, аногениталдык)	2
Контагиоздук моллюск	1
Жөнөкөй герпес	1
Курчоолуу герпес	2
Педикулёз (Биттөө)	1
Котур	1

Теринин козу карындык оорулары	1
Пиодермиялар	1
Лепра	2
Лейшманиоз	2
С. ЖЫНЫСТЫК ЖОЛ МЕНЕН ЖУГУУЧУ ООРУЛАР	
Сифилис	2
Гонорея	1
Трихомониаз	1
Хламидиоздук, микоплазмалык инфекциялар	1
Бактериальдык вагиноз	1
Жумшак шанкр	2
2.1.9. ПАЛЛИАТИВДИК ЖАРДАМ ЖАНА ГЕРОНТОЛОГИЯ	
Ар кандай ооруларда оор бейтаптарка паллиативдик жардам көрсөтүү	1
Геронтология	1
2.2. ХИРУРГИЯЛЫК ООРУЛАР	
2.2.1. ХИРУРГИЯ	
А. ИЧЕГИ-КАРЫН СИСТЕМАЛАРЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Курч аппендицит	2
Ашказан жана 12 эли ичеги жарасынын татаал формалары	2
Постгастрорезекциалдык синдром	2
Постваготомикалык синдром	2
Курч холецистит. Өт таш оорусу	2
Постхолецистэктомия синдрому	2
Курч панкреатит, уйку безинин кисталары жана тешиктери/фистулалары	2
Перитонит	2
Кызыл өңгөчтүн оорулары (күйүктөн кийинки кызыл өңгөчтүн стриктуралары, бөтөн денелер, кардий ахалазиясы, гастроэзофагеалдык рефлюкс оорусу, дивертикулдар)	2
Боордун мите оорулары (эхинококкоз, альвеококкоз)	2
Порталдык гипертензия хирургиясы	2
Боордун мите эмес кисталары, абсцесстер	2
Ичке ичегинин хирургиялык оорулары	2
Жоон ичегинин хирургиялык оорулары	2
Курч ичеги тоскоолдук	2
Ичеги-карын системасынын тешиктери/фистулалары	2
Ичтин чуркулары	2
Көк боор оорулары	2

В. КАН ТАМЫР ООРУЛАРЫ	
Курч артериялык тоскоолдук, эмболия	2
Өпкө артериясынын тромбоэмболиясы	2
Мезентериалдык тамырлардын, бут-колдун тамырларынын тромбозу	2
Кан тамыр атеросклерозу, облитерациялоочу эндартерит	2
Буттун варикоздук кеңейиши	2
Флебит, тромбофлебит	2
Буттун диабеттик ангиопатиясы	2
С. ДЕМ АЛУУ ОРГАНДАРЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Ачык, жабык, клапандык пневмоторакс	2
Пиопневмоторакс	2
Абсцесстер, өпкө гангренаалары	2
Плевриттер (ириңдүү плеврит, плевралык эмпиема)	2
Өпкөнүн мите жаралары	2
Курч ириңдүү медиастинит	2
Медиастиналык ыйлаакчалар	2
Д. ЭНДОКРИДИК СИСТЕМАНЫН ООРУЛАРЫ	
Калкан сымал безинин ириңдүү-сезгенүү оорулары	2
Зоб	2
Морбиддүү семирүү	2
Бөйрөк үстүндөгү бездердин оорулары	2
Е. ИРИҢДҮҮ ООРУЛАР, ЖАРА ИНФЕКЦИЯСЫ	
Чыйкан	1
Чыйкан сыяктуу көп оозду жара	1
Абсцесс	1
Теринин асты ириңдеп сезгенип кетиши	1
Панариций, паронихий	1
Гидраденит	1
Лимфаденит	2
Кан зилдөө	2
Гангренаалар	2
Кыймалуу сезгенүү	2
Ғ. ЭМЧЕК ООРУЛАРЫ	
Мастит	2
Мастопатия	2
Г. КӨТӨН ЧУЧУКТУН ООРУЛАРЫ	
Геморрой	2
Анус жаракасы	2
Көтөн чучуктун чыгышы	2
Парапроктит	2
Параректалдык тешик/фистула	2
Көтөн чучуктун полиптери	2

Эпителиалдык куймулчак өтмөгү (дермоиддик киста)	2
Перианалдык кондиломалар жана перианалдык аймактын зыянсыз шишиктери	2
Н. БАШКА ХИРУРГИЯЛЫК ООРУЛАР	
Теринин жана тери астындагы ткандардын зыянсыз шишиктери	1
Күйүктөр	2
Тери астына терең өскөн тырмак	2
2.2.2. УРОЛОГИЯ	
Курч бөйрөк оорусу	2
Заара жолдорунун таш оорусу	2
Бөйрөктүн токсикалык жабыркашы	2
Цистит, курч жана өнөкөт	1
Уретриттер	1
Тубаса бөйрөк жана заара чыгаруу жолдорунун аномалиялары	2
Сүннөт терисинин гипертрофиясы, фимоз, парафимоз	2
Заараны кармай албоо	2
Простатит	2
Простата безинин зыянсыз гиперплазиясы	2
Эркектердин тукумсуздугу	2
Жыныстык алсыздык	2
2.2.3. ТРАВМАТОЛОГИЯ ЖАНА ОРТОПЕДИЯ (БАЛДАРДЫН ЖАНА ЧОҢДОРДУН ООРУЛАРЫ)	
Жумшак ткандардын механикалык жабык жабыркашы	1
Жарааттар	1
Сыныктар, жаракалар	2
Муундун чыгып кетүүсү	2
Остеохондропатиялар	1
Тубаса бут ийрүүлүк	2
Тубаса жамбаштын чыгышы	2
Май тамандык	2
Моюн булчуңдарынын кыйшаюсу	2
Сколиоз, омуртка кифозу	2
2.2.4. КӨЗ ООРУЛАРЫ	
Конъюнктивит	1
Блефарит	2
Дакриоаденит, дакриоцистит	2
Кератит	2
Тирсек	1
Көздүн бөтөн денеси	1

Глаукома	2
Миопия	2
Гиперметропия	1
Пресбиопия	2
Кайшык көздүүлүк	2
Катаракта	2
2.2.5. КУЛАК, ТАМАК, МУРУН ООРУЛАРЫ	
Ринит	1
Синусит	2
Фарингит, ларингит, трахеит	1
Таңдай бездеринин сезгениши, хронический тонзиллит	1
Жогорку дем алуу жолдорунун полипозу	2
Сырткы, ортонку отит	2
Сырткы кулак каналынын, мурун көңдөйүнүн бөтөн денеси	2
Күкүрт тыгыны	1
Угуу сезимин жоготуу	2
2.2.6. ОНКОЛОГИЯЛЫК ООРУЛАР	
Калкан безинин шишиги	2
Тилдин, ооздун былжыр челинин, төмөнкү эриндин шишиги.	2
Паротид шилекей безинин, кичинекей шилекей безинин шишиги	2
Жогорку жаак залалдуу шишиктери	2
Мурун-кекиртектеш шишиги	2
Кекиртектеш шишиги	2
Тери шишиги	2
Меланома	2
Ходжкинадин оорусу	2
Ходжкин эмес лимфомалар	2
Сөөк жана жумшак ткандардын шишиктери	2
Өпкө шишиги	2
Кызыл өңгөч шишиги	2
Аш казан шишиги	2
Жоон жана ичке ичеги шишиги	2
Түз ичеги шишиги	2
Боор жана өт жолдорунун шишиги	2
Уйку безинин жана фатер ээрининин шишиги	2
Карциноид шишиктери	2
Эмчек шишиги	2
Трофобласттикалык оору	2

Жатын моюнчасынын шишиги	2
Жатын денесинин шишиги	2
Жумуртка бездеринин шишиги	2
Вульва шишиги	2
Кындын шишиги	2
Бөйрөк шишиги	2
Табарсык шишиги	2
Простата безинин шишиги	2
Урук безинин жана эркектин жыныс мүчөсүнүн /пенистин шишиги	2
2.2.7. БАЛДАР ХИРУРГИЯЛЫК ООРУЛАРЫ	
А. КУРЧ КУРСАК	
Курч аппендицит	2
Ашказандын тешилген жарасы	2
Ашказан-ичеги кан агуусу	2
Жаңы төрөлгөн жана балдардагы перитонит	2
Спецификалык эмес жаралуу некротикалык колит	2
В. ИРИҢДҮҮ ООРУЛАР, ЖАРА ИНФЕКЦИЯСЫ	
Балдардагы жумшак ткандардын жана сөөктөрдүн ириңдүү-сезгенүү оорулары	2
Сепсис, өпкөнүн курч бактериялык бузулушу.	2
С. ТРАВМАЛАР	
Түтүктүү сөөктөрдүн жабыркашы	2
Көкүрөк-көөдөнүн жабыркашы	2
Баш сөөк- мээ травмасы	2
Жумшак ткандардын жабыркашы	2
Төрөт жлдорунун жабыркашы	2
Д. ТҮЗ ИЧЕГИ ООРУЛАРЫ	
Геморрой	2
Көтөн чучук жырыктары	2
Парапроктиттер	2
Түз ичеги полиптери	2
Е. ТУБАСА ӨНҮГҮҮ КЕМТИКТЕРИ	
Аноректалдык кемтиктер	2
Жоон жана ичке ичегинин өнүгүү кемтиктери	2
Трахейанын, бронхтордун жана өпкөнүн тубаса кемтиктери	2
Курсак кынынын патологиясы	2

Кан тамыр системасынын кемтиктери	2
Кызыл өнгөчтүн кемтиктери	2
Ғ. БАЛДАРДЫН БНСинин ХИРУРГИЯЛЫК ООРУЛАРЫ	
Мээ чуркулары	2
Гидроцефалиялар	2
Краниостеноз	2
2.3. АКУШЕРДИК ИШ ЖАНА ГИНЕКОЛОГИЯ	
2.3.1. АКУШЕРДИК ИШ	
Физиологиялык төрөт	2
Төрөтгөн кийинки мезгил	2
Түйүлдүктүн жамбаштык жайгашуусу	2
Көп түйүлдүктүү кош бойлуулук	2
Амниотикалык суюктук көптүгү, аздыгы	2
Өз алдынча бойдон түшүү	2
Убагынан эрте төрөт	2
Убагынан өтүп кеткен кош бойлуулук	2
Төрөт кемтиктери	2
Кош бойлуу аялдар кусуушу	1
Преэклампсия и эклампсия	2
Түйүлдүктүн гипоксиясы	2
Тондун төмөн жайгашуусу	2
Туура жайгашкан плацентанын эрте бөлүнүшү	2
Төрөтгөн кийинки жана төрөтгөн кийинки эрте кансыроо	2
Анатомиялык тар жамбаш	2
Клиникалык тар жамбаш	2
Төрөттүн травматизми	2
Төрөтгөн кийинки эндометрит	2
Лактостаз	1
Кош бойлуулуктагы экстрагениталдык патология	2
Түйүлдүктүн туурасынан жаткан абалы	2
2.3.2. ГИНЕКОЛОГИЯ	
Эндометрит, сальпингоофорит	1
Инфекцияланган бойдон алдыруу, ооруканадан тышкары бойдон алдыруу	2
Жатындан тышкары бойго бүткөн кош бойлуулук	2
Колпиттер, спецификалык эмес жана спецификалык этиологиядагы вулвовагиниттер	1
Бартолин безинин абсцесси	2

Ириндүү тубовариалдык түзүлүштөр	2
Энелик бездин апоплексиясы	2
Жатындан анормалдуу кан агуусу	2
Аменорея	2
Этек кир алдындагы синдром	2
Адреногениталдык синдром	2
Поликистоздук энелик бездер синдрому	2
Тукумсуздук	2
Дисменорея	2
Менопауза синдрому	2
Эндометриоз	2
Жатын миомалары	2
Жатын моюнчасынын жана вульванын фон оорулары	2
Зыянсыз ыйлаакчалар, энелик бездин ыйлаакчалары	2
Жыныс органынын пролапсы	2
Жыныстык өнүүгүнүн бузулушу	2
Жыныс органдарынын кемтиктери (жатын, кындын)	2
Жатын моюнчасынын каналынын атрезиясы	2
Ичеги- жыныс фистулалары, генитуриариялык фистулалар	2
Жыныстык органдарынын травматикалык жаракаттары	2
Жатын көңдөйүнүн синехиясы	2

2.4. ПЕДИАТРИЯ

2.4.1. БАЛДАР ООРУЛАРЫ

А. НЕОНАТАЛДЫК ООРУЛАР

Жаңы төрөлгөн балдардын транзитордук абалы	1
Эрте төрөлгөн балдар	2
Түйүлдүктүн жатындын ичиндеги өнүгүүнүн кечендеши	2
Жаңы төрөлгөн балдардын асфиксиясы жана гипоксия	2
Интракраниалдык кан куюлуулар	2
Омуртканын төрөттөгү жаракаттары	2
Жаңы төрөлгөн балдардын сары оорусу (конъюгациялык, гемолиздик, паренхималык)	2
Жаңы төрөлгөн балдардын геморрагиялык оорусу	2
Жаңы төрөлгөн балдардын эмбрио- и фетопатиялары	2
Жаңы төрөлгөн балдардын пневмопатиялары	2
Жаңы төрөлгөн балдардын пневмониялары	2
Теринин, тери астындагы май буласынын, киндик жиптин жана киндик жарасынын оорулары	2
Жаңы төрөлгөн балдардын анемиясы	2
Жаңы төрөлгөн балдардын эндокринопатиялары	2
Жаңы төрөлгөн балдардын сепсиси	2

В. ЭРТЕ КУРАКТАГЫ ООРУЛАР	
Рахит	1
D гипервитаминозу	1
Спазмофилия	2
Экссудациялык-катаралдык диатез	1
Лимфатико-гипопластик диатез	2
Нерв-артриттик диатез	2
Аллергиялык диатез	1
Тамактануунун бузулушу (курч, өнөкөт)	1
С. ДЕМ АЛУУ ОРГАНДАРЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Бронхитер (курч, кайталуунучу, өнөкөт)	1
Пневмониялар	2
Бронхиалдык астма	2
Бронхоэктаз оорусу	2
Бронхопулмалык дисплазия	2
Идиопатикалык өпкө гемосидерозу	2
Муковисцидоз (өпкө формасы)	2
Идиопатикалык өпкө гипертензиясы	2
Д. КАН АЙНАЛУУ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Курч ревматикалык ысытма	2
Жүрөктүн тубаса кемтиктери	2
Миокардиттер	2
Кардиомиопатиялар	2
Өнөкөт жүрөк жетишиздиги	2
Миокардиодистрофиялар	2
Инфекциялык эндокардит	2
Перикардиттер	2
Е. ТАМАК СИНИРҮҮ СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Гастрит жана гастродуоденит	1
Ашказандын жана он эки эли ичегинин жара оорусу	2
Спецификалык эмес жаралуу колит	2
Панкреатит, курч жана өнөкөт	2
Балдардын мальабсорбция синдрому (целиак оорусу, дисахаридаза жетишиздиги)	2
Тамак синирүү системасынын функционалдык оорулары	1
Ф. БООР ЖАНА ӨТ ЖОЛДОРУ ООРУЛАРЫ	
Өт жолдорунун жана өт баштыкчасынын дискенезиясы	1
Холецистит, холангит, өт таш оорусу	2
Өнөкөт гепатит	2
Боордун цирроз	2

Г. ЗААРА СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Гломерулонефрит, курч жана өнөкөт	2
Нефротикалык синдром	2
Пиелонефрит, курч жана өнөкөт	1
Цистит, курч жана өнөкөт	1
Бөйрөктүн курч жаракаты	2
Өнөкөт бөйрөк оорусу	2
Скелеттин бузулушу, полиурия, нефролитиаз менен коштолгон тубулопатия	2
Тукум куума нефрит	2
Гемолитико-уремитикалык синдрому	2
Н. КАН СИСТЕМАСЫНЫН ЖАНА КАН ТҮЗҮҮЧҮ ОРГАНДАРЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Темир жетишиздик анемия	1
Протеин жетишиздик анемия	2
В ₁₂ -, фолий жетишиздик анемии	2
Гемолитикалык анемия (тукум куума жана алынган)	2
Апластикалык анемия (тукум куума жана алынган)	2
Геморрагиялык васкулит	2
Идиопатикалык тромбоцитопениялык пурпура	2
Гемофилия	2
Тукум куума тромбоцитопатия	2
И. ЭНДОКРИДИК СИСТЕМАСЫНЫН ООРУЛАРЫ	
Кант диабет	2
Гипотиреоз (микседема)	2
Диффуздуу токсикалык богок	2
Эндемикалык богок	2
Паратиреод бездеринин оорулары, гипопаратиреоз жана гиперпаратиреоз	2
Семирүү, метаболикалык синдром	2
Адреногениталдык синдром	2
Өнөкөт бөйрөк үстүндөгү бездин жетишиздиги	2
Курч бөйрөк үстүндөгү бездин жетишиздиги	2
Бою өспөй калуу, өсүү гормон жетишсиздиги менен байланышкан	2
Гипофиз гигантизми	2
Акромегалия	2
Балдардын жана кыздардын гипогонадизми	2
Балдардын жана кыздардын эрте жыныстык жетилүү	2
Кант эмес диабет	2
Ж. МУНУНДАР ЖАНА ТУТТАМАШТЫРУУЧ ООРУЛАРЫ	
Системдик кызыл эритематоз	2
Системалык склеродермия	2

Балдардын дерматомиозит	2
Балдардын ревматоид артрити	2
Системдик васкулит	2
Реактивдуу артрит	2
2.4.2. БАЛДАРДЫН ЖУГУШТУУ ООРУЛАРЫ	
А. КУРЧ ИЧЕГИНИН ИНФЕКЦИЯЛАРЫ	
Дизентерия	1
Сальмонеллез	2
Эшерихиоз	2
Стафилококк инфекциясы	2
Шарттуу-патогендүү энтеробактериялар козгогон курч ичеги инфекциялары	2
Вирус диареясы	2
Дегидратация синдрому, токсикоз	2
В. КУРЧ ДЕМ АЛУУ ЖОЛДОРУНУ ИНФЕКЦИЯЛАРЫ	
Балдардын гриппи	1
Балдардын парагриппи	2
Аденовирус, риновирус, РС-инфекциялары	2
Балдардын энтеровирус инфекциясы	2
Балдардын коронавирусу инфекциясы	2
С. КУРЧ ВИРУС ГЕПАТИТТЕРИ	
Фекалдык-оралдык механизм менен тараган вирустук гепатиттери (А Е)	1
Парентералдык механизм менен тараган вирустук гепатиттери (В С D)	2
Д. ТАМЧЫ ИНФЕКЦИЯЛАР	
Скарлатина	1
Кызамык	2
Кызылча	2
Балдардын В-19 парвовирус инфекциясы	2
Суу чечек	1
Герпетикалык инфекциялар	1
Көк жөтөл, пара көк жөтөл	2
Паротит инфекциясы	1
жугуштуу мононуклеоз	2
Дифтерия	2
Менингококк инфекциясы жана башка ОБМ	2
Полиомиелит	2
Биринчилик, экинчилик энцефалиттер (кызамык, кызылчалык, чечек)	2

Е. БАШКА ИНФЕКЦИЯЛЫК ООРУЛАР	
Балдардын ВИЧ-инфекциясы	2
Гельминтоздор (аскаридоз, энтеробиоз, лямблиоз)	1
Астро и норавирус инфекциясы	2
Микоплазма жана хламидиоз инфекциясы	2
Эмдоодон кийинки кыйынчылыктар	2
2.5. ТИШ ООРУЛАРЫ	
Кариес	2
Пародонтоз	2
Гингивит	2
Стоматит	1
Глоссит	2
Жаак бет аймагынын ириндүү-сезгенүү оорулары	2
Жаак бет аймагынын сөөктөрүнүн жаракаттары	2
Жаак бет аймагынын жакшы шишитктери жана и шишик сымал формациялар тканей челюстно-лицевой области	2
2.6. КЕЧИКТИРИЛГИС АБАЛДАР	
АР КАНДАЙ КЛИНИКАЛЫК ШАРТТАРДАГЫ КЕЧИКТИРИЛГИС АБАЛДАР	
Шок (анафилактикалык, септикалык, травматикалык, геморрагиялык, кардиогендик ж.б.)	2
Коллапс	2
Кома (аз кандуулук, гипогликемиялык, кетоацидоздук, гиперосмолярдык, лактацидемиялык, биринчи-церебралдык, мээ комасы, боордук, этиологиясы түшүнүксүз, гипотиреоиддик ж. б.)	2
Тиреотоксикалык криз	2
Гипопаратиреоиддук криз	2
Курч бөйрөк үстүндөгү бездин жетишсиздиги. Аддисондук криз	2
Курч дем алуу жетишсиздиги	2
Коко шишиги, жалган круп	2
Бронхиалдык астманын талмасы	1
Квинке шишиги	1
Өпкө артериясынын тромбоэмболиясы	2
Мезентериалдык тамырлардын, бут-колдун тамырларынын тромбозу	2
Курч жүрөк жетишсиздиги	2
Кан айлануунун негизги токтошу	1
Өпкөнүн шишиги	2
Курч миокард инфаркты	2
Нестабилдүү эмес стенокардия	2

Гипертониялык кризтин 1 түрү	2
Гипертониялык кризтин 2 түрү	1
Жүрөктүн ритминин жана өткөргүчтүгүнүн бузулушу (дүлөйчөлөрдүн бүлбүлдөө жана титирөө пароксизми, карынча үстүндөгү жана карынчалык пароксизмалдуу тахикардия пароксизми, атриовентрикулярдык толук блокада)	2
Кан агуу (ашказан-ичеги, мурун, жатын, өпкө, травмадан кийинки ж. б.)	1
Жайылган тамыр ичиндеги уюу синдрому (ДВС синдром)	2
Курч курсак	2
Бөйрөк коликасы	2
Гематурия жана бөлүп чыгаруучу анурия	2
Фимоз, парафимоз	2
Курч бөйрөк оорусу	2
Курч боор жетишсиздиги	2
Баш мээнин чайкалышы, контузиясы, кысуусу	2
Мээнин инсульту	2
Убактылуу ишемиялык чабуул	2
Мээнин шишиги	2
Презкламписия, эклампсия	2
Конвульсиялык абалдар (судороги)	2
Миастеникалык жана холинергиялык кризтер	2
Акинетикалык криз	2
Жүлүн жаракаты	2
Эпилепсия абалы	2
Психомотордук дүүлүктүрүү	2
Суициддик жүрүм-турум	2
Стресске курч реакция	2
Делирий	2
Абстиненттүү синдром	2
Паника чабуулу	1
Глаукоманын курч кармашы	2
Химиялык жана термикалык күйүктөр, үшүк	2
Электр тогунан, чагылгандан, жылуулуктан жана күн тийүүдөн жабыркаланышы	2
Улануу	2
Сууга чөгүү, муунтуу	2
Переломы костей, вывих Сөөктүн сынышы, чыгып кетиши	2
Жаралар	1
Жумшак ткандардын жабык механикалык жабыркашы, чоюлушу	1
Перитонит	2
Бөтөн денелер (ичеги-карын, дем алуу жолдору)	2

Кан зилдөө	2
Балдардагы эксикоз, адреногениталдык синдромдун солтеративдик формасы	2
Жаңы төрөлгөн ымыркайлардын тумчугуу	2
Балдардын обструктивдүү синдрому	1
Балдардын курч дем алуусунун жетишсиздиги	2
Балдардын дем алуу-цианоздук талмасы	2
Жаңы төрөлгөн балдардын гемолитикалык оорусунда гемолитикалык криз, гипербилирубинемия	2
Балдардын гипертермиясы	1
Кан куюу реакциялары жана татаалдыктар	2
Приапизм	2
Зааранын курч кармалышы	2

3-БӨЛҮМ: ДАРЫГЕРЛИК МАНИПУЛЯЦИЯЛАР

3.1. ЖАЛПЫ МАНИПУЛЯЦИЯЛАР	ДЕҢГЭЭЛ
А. БЕЙТАПТЫ СУРАМЖЫЛОО. АНАМНЕЗ ЧОГУЛТУУ	
Негизги жана кошумча даттанууларды чогултуу, бейтаптын анын көйгөйлөрүн кабылдоосун баалоо	1
Бейтаптын социалдык-экономикалык абалын, бейтаптын маданий өзгөчөлүктөрүн баалоо	1
Оорунун тарыхын максаттуу чогултуу (берилген оорунун тарыхы жөнүндө сурамжылоо): оорунун башталышы, симптомдордун пайда болуу убактысы жана динамикасы; оорунун тарыхын хронологиялык ырааттуулукта биринчи симптомдордон баштап дарыгерге кайрылганга чейин түзө билүү; дарыгерге кайрылуунун себеби	1
Өмүр баянын чогултуу (бейтаптын жашоосу жөнүндө жалпы маалымат)	1
Аллергологиялык анамнезди чогултуу	1
Дары-дармек (фармакологиялык) анамнезди чогултуу	1
Эпидемиологиялык анамнезди чогултуу	1
Үчүнчү жактан анамнез чогултуу	1
Вербалдык эмес белгилерди түшүнүү жана аларга жооп берүү	1
Психиатриялык анамнезди чогултуу	2
Катуу ооруга чалдыккан же өлүп жаткан бейтап менен баарлашуу жана анамнез чогултуу	1
Сүйлөө кемтиги бар бейтап менен баарлашуу жана анамнез чогултуу	2

Үй-бүлөлүк тарыхты (анамнезди) чогултуу (санжыра дарагын тартуу)	1
Кесиптик анамнезди чогултуу	2
Бейтаптын жүрүм-турумуна байланышкан тобокелдиктин зыяндуу факторлорун аныктоо (тамеки тартуу, аз активдүү жашоо образы, тамактануудагы каталар, гигиеналык адаттар ж. б.)	1
Наркотикалык анамнезди чогултуу	2
В. ФИЗИКАЛЫК ИЗИЛДӨӨ	
Бейтаптын жалпы абалын баалоо (сырткы келбети, абалы, тамактануусу, аң-сезим, психикалык абал)	1
Организмдин жашоо функцияларын баалоо (дене температурасы, дем алуу жыштыгы жана түрү, пульстун жыштыгы, артериялык жана веналык басым)	1
Антропометриялык маалыматтарды документтештирүү (бою, салмагы, ДМИ (дене массасынын индекси), баштын, белдин, жамбаштын айланасы)	1
Терини жана былжыр челди текшерүү (анемия, цианоз, сарык, шишик, суусуздануу белгилери)	1
Хирургиялык кийлигишүүгө көрсөткүчтөрдү жана каршы көрсөтмөлөрдү аныктоо	1
Көңүл бурууну, ой жүгүртүүнү (формасын жана мазмунун), кабылдоону, эмоционалдык жана психомотордук жүрүм-турумду баалоо	1
Когнитивдик бузулуулары бар бейтаптын чечим кабыл алуу жөндөмүн баалоо	2
Ичкиликтин же психотикалык заттын таасири астындагы бейтапты текшерүү (соттук экспертиза)	2
Клиникалык өлүмгө диагноз коюу	1
Өлүм убактысын баалоо (өлүк тактары, өлүк катуулугу, ректалдык температура)	2
Перифериялык жана борбордук артериялык пульсацияны изилдөө, артериялык шуулдоону аныктоо	1
Лимфа бездерин изилдөө	1
Теринин жабыркашынын толук сүрөттөлүшү	1
Тырмактын, баштын терисинин, былжыр челдин сүрөттөп баяндоо (жазуу)	1
Дермографизмди аныктоо	1
Көз кабагынын жана кирпиктин сүрөттөп баяндоо (жазуу)	1
Көздүн жогорку кабагынын ичин сыртка аңтарылышын сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2
Көздүн тешигинин аралыгын сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2

Конъюнктиваны жана ичиндеги арканы сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2
Флуоресцеин анализин жүргүзүүдө склеранын жана көздүн кабыгын сүрөттөп баяндоо (жазуу)=	2
Көздүн кабыгынын тийгизүүгө сезгичтигин аныктоо	2
Каректин конвергенцияга жана жарыкка реакцияларын сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2
Түстүү челдин сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2
Нистагмды аныктоо жана сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2
Көздүн абалын жана кыймылын (көз кабыкдык рефлексин) сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2
Оптикалык дисктин жана торчонун тамырларын сүрөттөп баяндоо (жазуу) (нормадагы жана патологиядагы сүрөттүн айырмасы)	2
Кулак калканы жана анын айланасын(чыккый аймагын) кароо жана пальпациялоо	1
Мурунду менен бетти кароо жана пальпациялоо	1
Мурундун тоскоолдугун жана алдыңкы риноскопияны баалоо	2
Эринди, ооз көндөйүн, тиштерди, тилди, тилдин тамырын, алкым бездерди, кулак түбүндөгү жана жаак алдындагы бездердин бөлүп чыгаруучу түтүкчөлөрүн кароо	1
Оозду, жаакты, алкым бездерин жана тилди пальпациялоо	1
Кулак түбүндөгү жана жаак алдындагы бездерди кароо жана пальпациялоо	1
Үндү жана сүйлөөнү баалоо, афазияны аныктоо	2
Кекиртекти сырттан кароо жана пальпациялоо	1
Моюндун, калкан сымал бездин, уйку артериянын жана лимфа бездеринин структураларын кароо, пальпациялоо жана аускультациялоо	1
Башты жана моюн омурткаларын пальпациялоо, моюн омурткаларынын кыймылын, ооруксунуусун жана катуулугун изилдөө	1
Көкүрөк клеткасынын формасын жана кыймылдуулугун кароо, басымда жана/же перкуссияда ооруксунуусун изилдөө	1
Ийин курчоосунун сөөктөрүн, муундарын жана булчуңдарын изилдөө	1
Көкүрөк клеткасынын экскурсиясынын аныктоо - кароо, пальпациялоо, көкүрөк клеткасынын айланасын өлчөө.	1
Үн дирилдөөсүн пальпация аркылуу аныктоо	1
Өпкөнүн перкуссиясы, өпкөнүн ылдыйкы чегинин кыймылын аныктоо	1
Өпкөнүн аускультациясы	1
Жүрөк учунун түртүүсүн аныктоо	1
Жүрөктүн тунгуюктугунун чектерин аныктоо	1
Жүрөктүн аускультациясы	1

Перифериялык тамырлардын пульсациясын аныктоо	1
Эмчектин, анын ичинде аймактык лимфа бездерин кароо жана пальпациялоо	1
Курсакты кароо	1
Курсак көңдөйүнүн аускультациясы (ичеги шуулдагы)	1
Курсакты перкуссиялоо (боордун, көк боордун өлчөмүн аныктоо)	1
Курсактын пальпациясы (курсак дубалы, ичеги, боор, көк боор, курсактык аортанын согуусу, бөйрөк, уйку бези)	1
Курсактын оруксууусун, ич челинин кыжырдануу симптомун, булчуңдук коргонууну аныктоо	1
“Балчык шуулдагын” аныктоо	1
Бөйрөк аймагындагы ооруксуууну аныктоо	1
Чурай чуркусун чурку дарбазасын кароо жана пальпация ыкма менен изилдөө	1
Көтөн аймагын сырттан кароо жана пальпациялоо	1
Эркектерди ректалдык изилдөө (көтөн тешиги, көтөн чучугу, простата бези, омуртканын куймулчак бөлүмү)	2
Жыныс мүчөнү жана калтаны кароо, пальпациялоо (урук бездери, урук кошумчалары, уруктук боо)	2
Аялдардын тышкы жыныс органдарын кароо жана пальпациялоо (вульва, чат)	2
Омуртканын, омуртканын кыймылдуулугун, паравертебралдык булчуңдарды тургузуп, чалкасынан жаткырып изилдөө (кифоз, сколиоз, Шобер тести)	1
Омуртканын оруксууусун пальпация жана перкуссия менен аныктоо	1
Илеосакралдык муундарды жана жамбашты изилдөө (кыймылдуулукту, оруксууусун, атрофияны аныктоо)	1
Буттун узундугун өлчөө, формасын, функциясын, кыймылын изилдөө жана колдордун оруксууусун аныктоо (билек жана чыканак муундары, манжалардын муундары ж.б.)	1
Буттун узундугун өлчөө, формасын, функциясын, кыймылын изилдөө жана буттардын оруксууусун аныктоо (кызыл ашык жана тизе муундары, абалы, функциясы, томуктун рельефи)	1
Буттун огун изилдөө (тизе муундарынын вальгус жана варус деформациясы)	2
Бут кетмендин огун изилдөө (бут кетмендин вальгус жана варус деформациясы)	2
Капиллярдык пульсту изилдөө	1
Артериялык жетишсиздикти аныктоо, Машкович ыкмасы	2
Варикозду аныктоо, Тренделенбург тести, Пертес тести	2
Тарамыш рефлекстерин (үч баштуу, кош баштуу булчуң, тизе, чыканак) жана таман рефлексин аныктоо	1
Баш нервинин иштешин изилдөө	2

Пассивдүү булчуң кыймылдарын изилдөө, булчуңдардын тонусун, булчуң күчүн, эрксиз кыймылдарды изилдөө, булчуң массасын, контрактураны, атрофияны аныктоо	2
Татаал рефлекстерди аныктоо: курсак, көтөн, мандибулярдык, тумшуктук, кармагыч	2
Басууну текшерүү (кадимки басуу, бармак менен, бир жагына аксап)	1
Координацияны изилдөө (бармакты мурунга, согончокту шыйракка, таманды бармакка, диадохокинез)	1
Ромберг, Унтербергер пробасы	1
Тактилдик жана оору сезгичтигин изилдөө	1
Температуралык, вибрациялык жана позициялык сезгичтикти изилдөө	2
Дискриминациялык сезгичтик (стереогнозия)	1
Менингеалдык симптомдорду аныктоо	1
Моюндун жана белдин дүмүрчөк симптомдорун изилдөө	2
Аң-сезимдин бузулушунун даражасын баалоо	1
Мейкиндикте жана убакытта ориентацияны изилдөө	1
Эс тутумду изилдөө	2
С. ЖАЛПЫ КӨНДҮМДӨР	
Бимануалдык изилдөө: кындын, жатын моюнчасын, жатындын тулкусун, энелик бездердин пальпациясы (муляжда)	1
Аялдарды ректалдык изилдөө: көтөн тешиги, көтөн чучугу, Дуглас мейкиндигин, жатынды пальпациялоо, (муляжда)	1
Кош бойлуу аялдын курсагын текшерүү	1
Инъекциянын бардык түрлөрү, анын ичинде суюктуктарды венага тамчылатып киргизүү	1
Тери ичиндеги диагностикалык (Манту пробасы) жана аллергиялык тесттердин натыйжаларын чечмелөө	1
Кандын куюуга жарамдуулугун аныктоо, кандын компоненттерин куюу (кандын компоненттерин бир жолу жана кайра куюу), сывороткаларды куюу	2
Экспресс ыкманы колдонуу менен кан тобун жана Rh факторун аныктоо, кандын жеке жана биологиялык шайкештигин аныктоо	2
Дары-дармектерди жана кан алмаштыруучу заттарды тамчылатып жана түз куюу	2
ЭКГ өткөрүү	1
ЭКГны чечмелөө	1
Рентгендик изилдөөнүн жыйынтыктарын чечмелөө	2
Пикфлоуметрияны жүргүзүү жана чечмелөө	1
Спирометриянын натыйжаларын чечмелөө	1
Кандын жалпы анализин чечмелөө (гемоглобин, лейкоцитоз, ЭЧЫ (эритроциттердин чөгүү ылдамдыгы))	1

жана чоңдордо лабораториялык изилдөөлөр үчүн заара чогултуу техникасы (диурезди өлчөө, зааранын жалпы анализи, Нечипоренконун, Аддис-Каковскийдин, Зимницкийдин, Ребергдин пробалары)	1
Кан анализдерин чечмелөө (серологиялык, биохимиялык ж.б.)	1
Балдардын ооз көңдөйүнүн былжыр челинин тазалоо	1
Балдардын температурасын өлчөө	1
Балдардын антропометриясын өлчөө	1
Балдардын тамыр кагышын жана дем алуусун эсептөө	1
Ымыркайлардын заңын баалоо	1
Оралдык регидратация (ооз аркылуу суюктук берүү)	1
Балдардын тазалоочу клизмасы	1
Балдардын жана чоңдордун көзүнө, мурдуна, кулагына дары тамызуу	1
Көзгө таңгыч таңуу	1
Көз майын колдонуу	1
Кулакты жуу	1
Жумуш ордунда колду туура жуу ыкмасын колдонуу	1
Чакан хирургиялык кийлигишүүлөргө операциялык талааны операцияга чейин даярдоо, асептика жана антисептика	1
Операцияга даярдануу (операцияга чейин колду жуу, стерилдүү операциялык форманы кийүү, стерилдүү колкап кийүү)	1
Хирургиялык тигиштерди алып салуу (муляжда)	1
Дозаланган ингаляторду, спейсерди жана небулайзерди колдонуу жана бейтапка колдонуу ыкмаларын түшүндүрүү	1
Пульсоксиметрия	1
Котур кенесин жана патогендик козу карындарды аныктоо үчүн патологиялык материалды алуу	1
Жаак-бет аймагын жана моюнду визуалдык кароо	1
Ооз көңдөйүн визуалдык кароо	1
Жаңы төрөлгөн баланын рефлекстерин баалоо	2
Балдардын нейропсихикалык өнүгүүсүн баалоо	2
Балдардын эмдөө абалын баалоо	2
Баладагы оорунун коркунучтуу белгилерин баалоо	2
Киндиктин калдыктарына кам көрүү	2
Оор жана ара төрөлгөн балдарды түтүк аркылуу тамактандыруу	2
D. МААЛЫМАТ МЕНЕДЖМЕНТИ	
Клиникалык суроону коюу жана аны чечүү жолун адабий булактардан издөө	1
Текшерүүнүн жыйынтыгы жөнүндө бейтапка жана анын жакындарына, кесиптештерине жана башка медициналык кызматкерлерге маалымат берүү	1

Бейтапка жана анын жакындарына терс маалыматтарды билдирүү	2
Маалымдалган макулдук алуу үчүн бейтапка кеңеш берүү	1
Бейтаптын медициналык тарыхында/амбулатордук картасында экспертизанын жыйынтыгын документтештирүү	1
Этаптуу, которулган жана чыгарылган (өлгөндөн кийин) эпикриздди жазуу	1
Калктын ден соолугунун көрсөткүчтөрүн баалоо	1
Бейтапка жашоо шартына байланыштуу маселелер боюнча кеңеш берүү (тамактануу, физикалык активдүүлүк, тамеки чегүү, спирт ичимдиктерин ичүү, баңги заттар)	1
Тиешелүү рецепт бланкасына дары-дармекке рецепт жазуу	1
Өлүм тууралуу документти толтуруу	2
Оорулардын учурдагы эл аралык классификациясына ылайык оорунун кодун белгилөө	1
Колдонуудагы улуттук протоколдорго/нускоолорго ылайык иштөө	1
Контрацепция, анын ичинде жыныстык катнаштан кийинки контрацепция боюнча кеңеш берүү	1
Кош бойлуулукту токтотуу ыкмалары боюнча кеңеш берүү	1
3.2. ХИРУРГИЯЛЫК МАНИПУЛЯЦИЯЛАР	
Залал шишиктин түзүлүштөрүнүн жана лимфа бездеринин биопсиясы	2
Диагностикалык жана терапиялык пункцияларды, парацентезди, лапароцентезди, торакоцентезди жүргүзүү	2
Көңдөйлөрдү жана тешиктерди зонд менен жууп тазалоо	2
Инфильтративдик жергиликтүү анестезияны, аймактык, вагосимпатикалык блокадаларды жүргүзүү	2
Жараларды алгачкы хирургиялык дарылоо, тигиштерди алып салуу	1
Канды биротоло токтотуу ыкмалары	1
Териге тигиш коюу (муляжда)	1
Кокус, биринчи инфекцияланган жараларда биринчи жардам	1
Күйгөн жерлерди, инфекцияланган жараларды дарылоо	1
Жөнөкөй жарааттарды таңуу, дренаждарды даярдоо жана жуу, пассивдүү дренаж жана активдүү аспирацияны орнотуу	1
Шиналарды, жумшак орогучтарды таңуу	1
Муундун чыгып кетүүсүн киргизүү	2
Кол-буттун жана омуртканын сөөктөрү сынган учурда транспорттук жана терапиялык иммобилизация	2
Үстүртөн жайгашкан бөтөн денелерди алып салуу	1
Жумшак ткандардын үстүртөн жайгашкан шишиктерин алып салуу	1

Таза, булганган жана ириндүү жаралардын диагностикасы	2
Сезгенүү инфильтраттарында, абсцесде, флегмонада, панарицияда, лимфаденитте, тромбофлебитте диагностикалык жана дарылоо манипуляцияларын жүргүзүү	1
Ириндүү ооруларда флюктуация симптомун аныктоо	2
Абсцесстерди, панарийлерди, флегмондорду ачуу	2
Тери астына терең өскөн тырмакты алуу	2
Пункциялык цистостомия	2
Кургак жана нымдуу гангренада диагностикалык жана терапиялык процедураларды жүргүзүү	1
Оюлууда диагностикалык жана терапиялык процедураларды жүргүзүү	2
Сырткы эрин сымал жана түтүктүү фистулаларда диагностикалык жана терапиялык процедураларды жүргүзүү	2
Люмбалдык пункция	2
Алдыңкы жана арткы риноскопия, фарингоскопия, ларингоскопия, отоскопия	2
Мурундан кан агууну токтотуу: мурундун алдыңкы тампонадасы	1
Мурундан кан агууну токтотуу: мурундун арткы тампонадасы	2
Үстүңкү жаактын көңгөйлөрүнүн пункциясы	2
Тарсылдак жаргагынын парацентези, тимпанопункциясы	2
Алкым бездерди зонд менен жууп тазалоо	1
Паратонзиллярдык абсцессти ачуу	2
Кекиртект ийнеси менен мурун катетери аркылуу кекиртекке дарыларды куюу	1
Аудиометрия	2
Отоскоптун жардамы менен сырткы кулак түтүг жана тарсылдак жаргагын кароо	2
Угуу түтүгүнүн өтүү жөндөмдүүлүгүн аныктоо	2
Камертон, шыбырап сүйлөө, оозеки сүйлөө менен кулактын угуусун изилдөө	1
Түз жана кайтарма офтальмоскопия	2
Көрүү курчтугун жана көрүү талааларынын чектерин аныктоо	1
Сыноочу көз айнек линзаларын колдонуу менен көрүүнү оптикалык оңдоо	2
Тонометрия	2
Чечекейдин, алдыңкы камеранын, көз чөйрөсүнүн сүрөттөп баяндоо (жазуу)	2
Фундоскопия	2
Пальпация жолу менен көздүн ички басымын баалоо	1
Таблицаларды колдонуу менен түс көрүүсүн баалоо	2

3.3. АКУШЕРЛИК ИШТЕ ЖАНА ГИНЕКОЛОГИЯДА КОЛДОНУЛУУЧУ МАНИПУЛЯЦИЯЛАР

Жатын моюнчасын күзгү менен текшерүү	2
Эки манжалык ыкма менен вагиналдык жана ректовагиналдык текшерүү	2
Кош бойлуулуктун диагностикасы	2
Физиологиялык төрөттүү алып баруу	2
Тондун абалын баалоо	2
Төрөттөн кийинки жатынды кол менен текшерүү жана жатындын айкалыштырылган кол массажи (муляжда)	2
Жатындын көңдөйүн текшерүү (муляжда)	2
Арткы калкан аркылуу ич көңдөйүнүн пункциясы (муляжда)	2
Кындан, жатын моюнчасынын каналынан жана уретрадан флорага мазок алуу	2
Залалдуу шишикке мазок алуу	2
Бартолин безинин абсцессин ачуу (муляжда)	2
Жатын ичине спираль коюу (муляжда)	2

3.4. КЕЧИКТИРИЛГИС ЖАРДАМ КӨРСӨТҮҮДӨ КОЛДОНУЛУУЧУ МАНИПУЛЯЦИЯЛАР

Кош бойлуулук учурунда түйүлдүктүн жүрөгүнүн согушун баалоо	1
Жүрөк-өпкө реанимациясы - жүрөктү кыйыр укалоо, "ооздон оозго", "ооздон мурунга" жасалма дем алдыруу (муляжда)	1
Дефибриляция (муляжда)	1
Тышкы жаракаттарды изилдөө жана биринчи жардам (жаралар, кан агуу, күйүк, чоюлуу, чыгып кетүү, сыныктар)	1
Жаракат алган бейтапты ташуу	1
Кан агууну токтотуу (кысуу, катуу таңуу, жгут коюу)	1
Жогорку дем алуу жолдорун тазалоо ыкмалары, жогорку дем алуу жолдоруна быжырды сордуруу	1
Трахео - же коникотомия, трахеостомия	2
Балдардын кычкылтек чатырын колдонуу	2
Ымыркайдын алгачкы реанимациясы	2
Балдардын негизги жүрөк-өпкө реанимациясы	2